

De waarschijnlijkheid van alles

Over het boek

Auteur: Sarah Everett

Vertaler: Esther Ottens

Uitgeverij: Gottmer

Over de maker

Als we de Canadese **Sarah Everett** mogen geloven, groeide ze op in betoverende bossen, op onbewoonde eilanden en in een magische kledingkast. Ze spreekt Engels, twee Nigeriaanse talen en een beetje Afrikaans. Ook was ze voorzitter van de Japanse club van haar middelbare school (die maar iets minder nerdy was dan je zou vermoeden). Nu woont ze in de Canadese provincie Alberta, waar ze als student werkt en YA-romans schrijft. Enkel dit verhaal, "The Probability of Everything" (2023), werd vertaald in het Nederlands. Volgens Everett bestaat het leven uit chocolade, dagdromen en goede fouten. Wanneer ze niet aan het schrijven is, zit ze met haar neus in de boeken.

Korte inhoud

De elfjarige Kemi Carter is gek op statistiek en waarschijnlijkheden. Haar wereld wordt duidelijker door dingen te berekenen en uit te zoeken. Haar hele wereld verandert wanneer ze het nieuws krijgt dat de asteroïde AMPLUS-68 zo'n 84.7% kans heeft om op aarde neer te storten. Om dit nieuws een plaats te geven, besluit ze in die laatste dagen voor de mogelijke impact op zoek te gaan naar een manier waarop haar familie niet zomaar voorgoed verdwijnt. Haar ouders beslissen dat Kemi niet meer naar school mag gaan en dat ze allemaal in het huis van haar tante Miriam die laatste vier dagen samen zullen doorbrengen. Kemi heeft nog heel wat vragen. Voor haar is nog altijd niet alles even duidelijk: waarom gaan andere kinderen wél gewoon zomaar naar school? Waarom zijn andere gezinnen niét aan het panikeren? Hoe voelt het als de wereld vergaat? Zullen de volgende aardbewoners wel weten hoe het leven er nu uitziet? Kemi besluit een tijdcapsule te maken met herinneringen van haar familie en die in de grond te begraven. De familieleden weten al snel welk voorwerp ze in de tijdcapsule willen leggen, maar haar vaders voorwerp blijft een mysterie. Naarmate het verhaal vordert, merkt Kemi dat ook haar tijdcapsule de angst en het verdriet niet kan wegnemen.

In het tweede deel van het verhaal worden we geconfronteerd met de waarheid. Kemi neemt de lezer mee naar de dag dat de zon opbrandde en de lezer ontdekt dat het niet de aarde is die vergaat op die dag. Het is de dag waarop Jared, de papa van Kemi, door de buurman werd doodgeschoten in zijn eigen huis. Kemi telt nog steeds af naar het einde van de wereld, terwijl ze in werkelijkheid eigenlijk aftelt naar de begrafenis van haar vader. Haar vader blijft aan haar zijde tot aan de overhoring met de politie en de begrafenis, maar tijdens de begrafenis moeten Kemi en haar vader uiteindelijk definitief afscheid nemen.

1. HET VERHAAL

1.1. Cover

- Wat staat er op de cover? (Een kijkdoos met een werelddbol, asteroïde, vader en kind)
- Waarom heeft men voor deze cover gekozen? (Is deze kijkdoos gemaakt door Kemi? Zouden ze hier al willen vertellen dat we een verhaal zullen lezen vanuit het perspectief van een kind?)
- Als je de cover van de oorspronkelijke Engelstalige versie van het boek vergelijkt met de Nederlandstalige cover, welke spreekt jou het meest aan? Waarom?

1.2. Personages

- Kemi Carter is het hoofdpersonage in dit verhaal en gaat op zoek naar een manier om om te gaan met het overlijden van haar vader. Vele figuren nemen een grotere of kleinere rol in om Kemi te ondersteunen in haar zoektocht.
  - **Kemi** (11) is gek op statistieken en waarschijnlijkheden. Ze is veel te vroeg geboren als tweeling en verloor toen ook haar tweelingbroertje Ty.
  - **Jared** is de vader van Kemi. We leren Jared kennen als een zachtaardige, lieve papa. Hij was op zoek naar zijn Grote Liefde, nadat hij in januari zijn baan opgezegd had. Als een echte Kemi-fluisteraar had hij een heel goede band met zijn oudste dochter.
  - Bim is de moeder van Kemi. Ze is een creatief, zachtaardige mama en in verwachting van de derde dochter **baby Z** wanneer Jared wordt doodgeschoten. Kleine zus **Lo** is amper een peuter wanneer de gebeurtenis plaatsvindt.
  - **Daya** is de beste vriendin van Kemi en zit samen met haar op school in Pineview.
  - **Tante Miriam (zus van Bim)** is therapeut en getrouwd met **oom Steve**. Ze hebben drie kinderen **Jennifer (16), Lucas (12) en Tillie (6)** en een golden retriever Skip.
  - **Oma (mama van Bim)** is niet de typisch 'knuffelige' oma. Oma stopt haar liefde in dingen die ze maakt, zoals haar gebreide truien, lappenpoppen of haar eten.
  - **Jeremiah** was Jareds beste vriend en peetvader van Kemi.
  - **Mevrouw Sorensen** is een betrokken buurvrouw die de aanval van de buurman op Jared veroordeelt.
  - **Meneer Vance** is de buurman die Jared neerschoot.

1.3. Stijl

- In het boek zien we dat het verhaal wordt afgewisseld met fragmenten uit het schriftje van Kemi. Vond je dit een meerwaarde voor het verhaal? Waarom?

- **Opdracht: lijstjes**

MATERIAAL

-
- (wit of klad) papier
  - Schrijfgierief (kan gaan van gewone pen of potlood tot volledige kleurensset)
-

- Kemi hield een schriftje bij waarin ze vooral lijstjes maakte. Wat zou er in jouw schrift staan? Welke lijstjes zou jij maken? Doorblader het boek, bekijk de lijstjes nog eens en kies er enkele uit om zelf te maken (bv. "Lijst van mensen (en dieren) die bijna zeker zijn doodgegaan door asteroïden, in chronologische volgorde, p.44", "Dingen die ik niet zal missen", p.202) of maak zelf je eigen lijstjes.
- We lezen het verhaal vanuit het perspectief van Kemi. Kan je je voorstellen dat een elfjarig kind zo denkt? Lukt het de schrijfster om de taal, de gevoelens en de woordenschat van een kind te vinden?
  - "Vroeger was papa altijd aan het werk. Hij kwam laat thuis, droeg elke dag donkere pakken, bracht me nooit naar school en haalde me ook nooit op. Zelfs in het weekend moest hij vaak 'nog even naar kantoor'". (p.35)
  - "'Daarom zijn ze zo verdrietig,' legde ik uit, want ik had het gevoel dat dit het puzzelstukjesantwoord was op de vraag waarom iedereen zo bang was voor het einde van wereld." (p.53)
  - "Maar hij leek alleen maar bozer te worden. Hij zei steeds dingen als 'gasten zoals jullie' en 'jullie zootje' en andere dingen die klonken alsof hij een ander soort mens was dan wij." (p.166)

- Er wordt een duidelijk onderscheid gemaakt in dit verhaal tussen deel 1 en deel 2. Wat zorgt ervoor dat de schrijfster hier bewust voor kiest? (In het eerste deel wordt er gesproken over de asteroïde. In het tweede deel krijgt de lezer de waarheid te lezen.)
- Had je al iets voelen aankomen?
- Geloofde je zelf ook nog dat er een asteroïde ging neerstorten, of had je al andere mogelijke scenario's in je hoofd zitten?
- Welke aanwijzingen gaven weg dat de wereld niet echt aan het vergaan was? (Mama werd 'ziek', anderen gingen gewoon verder met het leven, een man belde meerdere keren aan bij tante Miriam en wou Kemi spreken, papa werd ook alsmaar bleker en bleker...)
- In het boek vind je nieuwe woorden, zoals 'droevigmooi' (p.77), 'puzzelstukjesantwoord' (p.152) of 'zomermodus' (p.128). Zijn er nog woorden of zinnen die je zijn bijgebleven na het lezen van dit boek?

1.4. Tijd

- Wordt het verhaal chronologisch verteld? (Chronologisch, maar met flashbacks in de vorm van verhalen, herinneringen en anekdotes)
- Op welke manier speelt tijd een rol in dit verhaal? Hoe heb jij dit aangevoeld? (De hoofdstukken worden opgedeeld a.d.h.v. de dagen of uren die er nog resten tot het einde van de wereld.)
- Het tempo van het boek versnelt en vertraagt. Hoe voel je dit aan als lezer? (In de laatste hoofdstukken van deel 1 worden de alinea's korter, of bestaan de hoofdstukken soms maar uit enkele zinnen).

1.5. Einde

- Wat gebeurt er op het einde? (Na de begrafenis wil Kemi ook naar de demonstraties van *Black Lives Matter* om te vechten voor een eerlijkere wereld.)
- Het verhaal eindigt zoals het begint. Hoe? (Het verhaal begint en eindigt met een aan de lezer gerichte brief van Kemi.)
- Was dit een meerwaarde?

1.6. Sfeerschepping

- Waarom zou de schrijfster gekozen hebben om de dood van Kemi's vader te veranderen in een asteroïde-inslag door de ogen van Kemi? (Kan het zijn om het trauma van Kemi en de emoties die hiermee gepaard gaan beter te beschrijven? Kan het zijn dat het echte trauma te groot is om daadwerkelijk te verwoorden? Wil de auteur de impact van dit voorval onderstrepen en het vergelijken met "Het einde van de wereld"? Zorgt het ervoor dat we ons beter kunnen inleven? Wordt het verhaal beter, origineler door deze metafoor?)

2. VERWERKING

2.1. Strijdkreet

De onderliggende boodschap, zo vertelt de schrijfster ook in het nawoord, bevat ook een strijdkreet naar een rechtvaardiger wereld.

- Op welke manier stierf de vader? (Doodgeschoten in zijn eigen huis)
- Wat gebeurde er na de dood van de vader? (Mensen komen op straat en demonstreren tegen geweld op Afro-Amerikaanse mensen.)
- Werd de dader gestraft? (Neen, het proces is nog lopende, maar zelfs politiemensen zijn ervan overtuigd dat er geen straf hoeft te zijn.)
- Wat is 'Black Lives Matter'? (Een internationale beweging tegen anti-zwart racisme, ontstaan in de Verenigde Staten als reactie op politiegeweld tegen Afro-Amerikanen.)

2.2. Creatieve opdracht: Kijkdoos

MATERIAAL

-
- (wit of klad) papier

  - Schoendozen

  - Schrijfgerief (kan gaan van gewone pen tot volledige kleurset)

  - Scharen

  - Lijmstiften

  - Tijdschriften

  - Overig knutselmateriaal
-

Op de cover van het boek zien we het verhaal in een kijkdoos weergegeven. Hoe zou jij dit verhaal in een kijkdoos verwerken? Kies je een fragment uit het verhaal, kies je voor een algemeen beeld of wil je net het thema 'racisme' uitlichten? Maak jouw unieke kijkdoos door op zoek te gaan naar afbeeldingen in tijdschriften en kies een mooie quote/woord uit het verhaal om op de achtergrond weer te geven.

---

3. VERDER LEZEN

Nog verhalen over verlies en opgroeien vanuit het perspectief van mensen met niet-witte huidskleur:

- De sterren onder onze voeten / David Barclay Moore en Michiel Nijenhuis (vert.) (Condor, 2023)
boekenzoeker.be/de-sterren-onder-onze-voeten-0
  - King en de drakenvlinders / Kacen Callender en Annelies Jorna (vert.) (Querido, 2022)
boekenzoeker.be/king-en-de-drakenvlinders
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Het monster met de groene ogen

Over het boek

Auteur: Jo Claes

Uitgeverij: Houtekiet

Over de maker

Jo Claes (1955) begon als leraar in het secundair onderwijs, maar is daarnaast ook auteur van misdaadromans en jeugdboeken. Hij wist al vanaf zijn twaalfde dat hij schrijver wilde worden. Zijn eerste verhalenbundel “De Stenen Toren” verscheen in 1985. Daarna verschenen heel wat romans en non-fictiewerken voor volwassenen. Pas in 2008 schreef hij – naar aanleiding van een weddenschap, nota bene – zijn eerste misdaadroman. De Thomas Berg-reeks is intussen niet meer weg te denken uit de Vlaamse misdaadliteratuur. In 2016 schreef Claes zijn eerste jeugdthriller, nadat vriend en schrijver Vander Velpen hem de oren van het hoofd had gezeurd om een jeugdboek te schrijven. “Niet voor Mietjes” viel in de smaak en groeide uit tot een reeks spannende jeugdthrillers met in de hoofdrollen Matthias, Dante en Rani. “Het monster met de groene ogen” is het zevende deel in de tiendelige reeks.

Korte inhoud

In de klas van Matthias en zijn vrienden Dante en Rani zitten sinds maart twee nieuwe leerlingen. Ze heten Vasyl en Elena, en zijn samen met hun moeder de oorlog in Oekraïne ontvlucht. Ze worden thuis opgevangen door de ouders van Dante. De leerlingen uit klas 204, waaronder Dante, Matthias en Rani, krijgen de opdracht om Vasyl en Elena zo veel mogelijk te helpen, zodat ze zich snel thuis voelen op school. In het begin is iedereen vriendelijk en hulpvaardig, maar geleidelijk aan ruimen goede intenties plaats voor eigenbelang en jaloezie. Met heftige gevolgen, zoals blijkt wanneer Vasyl vreselijk ten val komt met zijn fiets en een leerkracht ontdekt dat het stuur gesaboteerd werd. Dante en zijn vrienden zijn vastbesloten om de dader te vinden. Na verschillende dode sporen kwamen de vrienden erachter dat Nele, de vriendin van Elena, jaloers was op wat er tussen Bram en Elena aan het groeien was. Daarop had Nele aan Vasyl wijsgemaakt dat zijn zus werd lastiggevalen door Bram. Dit leidde tot een conflict tussen Bram en Vasyl, waarbij Bram zijn pols verstuurde. Als weerwraak had Bram Vasyls fiets losgeschroefd.

1. HET VERHAAL

1.1. Cover

→ Wat zien we op de cover?

- Een figuur met een blauwe sweater en grijze rugzak: Vasyl, het slachtoffer.
- Een schaduw met groene ogen: de dader, die Vasyl besluipt.
- Een speelplaats: de school is waar het verhaal grotendeels plaatsvindt.

- Waarover denk je dat het verhaal zal gaan als je de cover bekijkt? Kloppen die vermoedens na het lezen van het boek?
- Waarom de titel “Het monster met de groene ogen”? (Doorheen het verhaal komt jaloezie vaak terug als motief. Verder in het verhaal, op pagina 122, lees je dat Matthias vraagt waarom men eigenlijk “groen zien van jaloezie” zegt. Zijn vader maakt bovendien een referentie naar Shakespeare en the green-eyed monster.)
- Waar verwijst “Niet voor Mietjes 7” naar? Wie kent deze reeks al? (Dit boek verscheen als zevende deel in de reeks “Niet voor Mietjes”. In de reeks “Niet voor Mietjes” volgen we Matthias, Dante en Rani op hun mysterieuze avonturen. De boeken volgen elkaar op, maar kunnen ook afzonderlijk worden gelezen.)

1.2. Personages

- De hoofdpersonages in de reeks zijn **Matthias, Dante en Rani**. Daarnaast zijn er ook heel wat andere personages; die overvloed aan personages zorgt ervoor dat sommige van hen onderbelicht blijven of slechts oppervlakkig uitgediept worden. De nadruk van dit boek ligt op de spanning en de zoektocht naar de dader en zijn/haar motief.
  - **Dantes ouders, meneer en mevrouw Tavenier**, beslissen om tijdens de oorlog in Oekraïne hun woning open te stellen voor vluchtelingen. Mevrouw Reznikov en haar kinderen Vasyl en Lena vinden onderdak bij het gezin. Dante, de bolleboos, krijgt de opdracht om Vasyl en Elena zo veel mogelijk te ondersteunen en te helpen, maar dat blijkt niet altijd even gemakkelijk - zeker omdat Vasyl niet geïnteresseerd is in huiswerk maken.
  - **Matthias** is de beste vriend van Dante en stelt zelf voor om Dante te helpen met de ondersteuning van Vasyl. Matthias is van nature sportief. Zo maakt Vasyl kennis met alle sportvoorzieningen op en rond de school.
  - **Rani** is de beste vriendin van Matthias en Dante. In dit verhaal gedraagt Rani zich een beetje vreemd. Plots heeft ze interesse in school en in sportwedstrijden, en ze biedt zelf aan om Vasyl en Elena te helpen.
  - **Vasyl en Elena** zijn gevlucht uit Oekraïne en verblijven bij Dante. Elena lijkt zich makkelijk aan te passen en snel vrienden te maken, maar Vasyl lijkt meer moeite te hebben met de taal en de gewoontes, en vindt moeilijk aansluiting bij vrienden.
  - **Nele en Ilse** zijn twee hartsvriendinnen en beslissen samen om Elena te helpen bij haar integratie. Ze worden onmiddellijk goede vriendinnen en nemen Elena al snel mee naar volleybal- en muzieklessen.
  - **Bram** is het nieuwe liefje van Elena en heeft de fiets van Vasyl gesaboteerd nadat Vasyl hem – op grond van valse beschuldigingen van Nele – aanviel.
  - **Mevrouw Peeters** = de klassenleerkracht.
  - **Meneer Feyt** = de wiskundeleerkracht, die ontdekt dat er geknoeid werd met de fiets van Vasyl.
  - **Meneer Paepen** = de schooldirecteur.
- Vind je dat de schrijver een realistisch beeld heeft geschetst van de leerlingen en leerkrachten?
    - De schoolse context wordt accuraat weergegeven. Mevrouw Peeters neemt haar verantwoordelijkheid op als klassenleraar en maant haar klas aan tot orde wanneer ze doorheeft dat niet alles van een leien dakje loopt. Op pagina 68 lezen we hoe mevrouw Peeters een “donderpreek” geeft, zonder evenwel namen te noemen.
    - In diezelfde passage analyseert Matthias de situatie als volgt: “In weerwil van zichzelf moest hij toegeven dat hij dat knap gedaan vond van mevrouw Peeters. Aan de ene kant een donderpreek geven en aan de andere kant niemand persoonlijk aanvallen, terwijl ze intussen toch alle leerlingen op hun plichten had gewezen.” (p.68)
    - Matthias staat erop dat Bram meteen naar de directeur gaat nadat hij geconfronteerd wordt: “Nee, Bram. Je gaat nu meteen naar de directeur, dat is de afspraak.” (p.153)
  - Had jij al een vermoedelijke dader in gedachten? Bleek die te kloppen met wie het werkelijk was? Zet de schrijver ons met opzet op het verkeerde been? (Bv. door het gevecht met Arthur, de jaloezie van Leon, Elena als mogelijk slachtoffer...)

1.3. Genre

Het boek is het zevende deel van de jeugdthriller-reeks “Niet voor mietjes”.

- Past dit boek in het genre jeugdthriller? Wat is voor jou het recept voor een goede thriller?

(Een (jeugd)thriller is een genre binnen de literatuur (en film of televisie) dat gekenmerkt wordt door een hoog spanningsniveau en verhaallijnen vol onverwachte wendingen. Het doel van een thriller is om de lezer op het puntje van de stoel te houden door middel van spanning, dreiging, onzekerheid en een voortdurende opbouw van suspense. De hoofdpersonages bevinden zich vaak in een situatie waarin zijzelf in gevaar zijn of op zoek moeten gaan naar vragen of naar een mogelijke dader in een herkenbare setting (zoals school, werk, ...))

1.4. Vertelperspectief / structuur

- Jo Claes kiest ervoor om het verhaal te schrijven vanuit het standpunt van Matthias. Mocht jij schrijver zijn, zou je dan ook voor Matthias gekozen hebben? Of wordt het verhaal beter mocht het vanuit een ander standpunt verteld worden?
- In dit verhaal spreken we over een 'persoonlijk perspectief'. De verteller is in dit geval niet zélf in het verhaal betrokken (zoals bv. bij het ik-perspectief), maar toch wordt er maar één persoon gevolgd. Het verhaal staat in de derde persoon, maar er is geen sprake van een compleet overzicht, van een verteller die alles weet. Waarom denk je dat de schrijver ervoor koos om het verhaal zo te vertellen? (Het is een whodunit-verhaal. Mocht de schrijver alwetend zijn geweest, was er geen spanning. De lezer zou ook onmiddellijk te weten komen wie de dader was.)

1.5. Einde

- Hoe eindigt het boek? (De vrienden ontdekken dat Bram het gedaan heeft en confronteren hem. Met een extra duwtje van Matthias zorgen ze ervoor dat Bram de waarheid opbiecht.)
- Kunnen we hier spreken over een open of gesloten einde? (Het mysterie van het fietsongeluk is afgerond en de dader werd gevonden. Dus we kunnen hier spreken over een gesloten einde.)
- Hoe kan Claes de lezer, ondanks het gesloten einde, warm maken voor het volgende boek in de reeks? (In de epiloog reflecteert Matthias over alles wat er is gebeurd. Daarin stuurt hij een openhartig sms'je naar Rani. Haar reactie doet Matthias' hart overslaan. Nu vraagt de lezer zich af hoe het verder zal lopen met hen.)

1.6. Sfeerschepping

- Jo Claes is zelf ook leraar Engels en Nederlands. Ooit beloofde hij in een interview dat de wereld van het onderwijs de achtergrond zou vormen voor één van zijn romans.
  - Heb je gemerkt dat de schrijver zelf ook een achtergrond heeft als leerkracht?
- Sommigen verwijzen naar deze reeks als 'moraliserende verhalen'. Moraliserende verhalen willen een diepere betekenis geven aan het verhaal. De schrijver wil, tussen de regels door, een belangrijke boodschap of les meegeven aan de lezer.
  - Had je dit gevoel?
  - Wat is de morele les die Jo Claes probeert mee te geven in dit verhaal? (Jo Claes kiest duidelijk voor een actueel thema (vluchtelingen uit oorlogsgebied). Jaloezie is een centraal thema. Hij benadrukt persoonlijke verantwoordelijkheid en de impact van keuzes.)

2. VERWERKING

2.1. Creatieve opdracht

MATERIAAL

- Wit (of klad-)papier
- Schrijfgierief (kan gaan van gewone pen tot volledige kleurensset)

Stel je voor dat dit verhaal werd geschreven uit het standpunt van iemand anders, bv. vanuit het standpunt van Vasy of de leerkracht. Waar zou jij op letten? Wat weten zij dat anderen nog niet weten?

Wordt het verhaal beter of slechter?

- Experimenteer met personage en vertelperspectief.
- Schrijf je niet graag? Laat je verbeelding dan de vrije loop in stripvorm of als graphic novel.

3. VERDER LEZEN

Ook Chinouk Thijssen schrijft korte, spannende verhalen:

- Gegijzeld / Chinouk Thijssen (Kluitman, 2021)
boekenzoeker.be/gegijzeld
  - Vlucht 703 / Chinouk Thijssen (Kluitman, 2023)
boekenzoeker.be/vlucht-703
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Julia en mijn broer en ik

Over het boek

Auteur: Herman van de Wijdeven

Uitgeverij: Querido

Over de maker

Herman van de Wijdeven is een Nederlandse schrijver, maar hij woont in België. Hij is ook acteur en schrijft voor het theater. Voor zijn eerste jeugdboek "Zoals het gebeurd is" kreeg hij in 2016 de Lavki-prijs. Het werd ook gelezen in de Leesjury, net zoals zijn derde boek: "Leugenaar Leugenaar".

Korte inhoud

Jacob is bijna veertien en hij is verliefd op Julia, het vriendinnetje van zijn broer Esse. Ze kunnen goed met elkaar opschieten. Flirt ze soms met hem? Jacob begrijpt niet wat ze ziet in Esse. Die is wel een hele goede voetballer, maar hij is niet aardig. Jacob ziet op de kermis hoe Esse en Julia praten met Rocky en zijn zoon Linus; het zijn drugsdealers die Esse in hun macht hebben. Jacob wil hen op hun plaats zetten, zodat ze zijn broer met rust laten (en hij indruk kan maken op Julia). Maar Rocky lacht Jacob en zijn vrienden uit. Als Esse niet nog een laatste klusje als drugskoerier volbrengt zal hij ervoor zorgen dat iedereen weet dat hij, de ster-voetballer, verslaafd is aan spierversterkers en het halve elftal aan de drugs heeft geholpen. Jacob biedt aan dat hij dat klusje zal opknappen. Hij moet stiekem een pakje ophalen. Zijn vrienden gaan met hem mee om de aandacht af te leiden. Het plan lijkt te lukken, maar dan loopt hij in het donker tegen de stroper Witse aan. Witse vertelt hem dat Rocky, die eigenlijk Gio Wevers heet, ooit verkering had met de moeder van Jacob en Esse. De politie zit al jaren achter hem aan. Jacob besluit dat het moet stoppen en hij gooit de flesjes in het geheimzinnige pakje kapot. Thuis vertelt hij niets, maar zijn moeder voelt dat er iets gebeurd is. Als Jacob en Esse vechten, om de drugs én om Julia komt die tussenbeide. Ondertussen heeft Millie alles aan haar ouders verteld en de moeder van Jacob gaat naar het huis van Rocky waar Esse is. Als Jacob en Julia ook binnenkomen wordt Rocky gevaarlijk en hij bedreigt hen. En dan... is er chaos: een plotse windhoos vernielt het huis en alles ligt in puin. Jacob wordt wakker in het ziekenhuis. Het is voorbij: Rocky en Linus zitten in de cel. Julia verhuist naar de stad. Jacob en Julia kussen wanneer ze afscheid nemen.

1. HET VERHAAL

1.1. Personages

- Jacob Steenbeke: hoofdpersonage
- Esse: de grote broer van Jacob
- Julia: de vriendin van Esse
- Kilo, Okan, Soof en Millie: de trouwe vrienden van Jacob

- de ouders van Jacob
- Nora: de kleine zus van Jacob en Esse
- Gio Wevers (Rocky): de drugdealer
- Linus: de zoon van Gio
- Witse Kruiver: de kreupele stroper

1.2. Cover

- Wat is het eerste dat je ziet? (Een meisje in een rode jurk met spaghetti-bandjes. Ze kijkt schuin omhoog, haren in de wind. Op de achtergrond iets dat op vage roze wolken lijkt.) Of zie je eerst de titel? Hoe is de titel opgebouwd? (De ontwerper heeft twee woorden, 'Julia' en 'Ik', opvallender gemaakt: groot en geel.)
- Wat dacht je toen je het boek voor het eerst zag? (Je zou kunnen denken dat Julia het hoofdpersonage is, maar we leren haar niet goed kennen. De cover doet misschien denken aan een romantisch verhaal, maar het is eerder een spannend verhaal.)

1.3. Stijl

- Je merkt dat de auteur ook voor het theater schrijft. De taal is eigentijds en duidelijk, met korte zinnen en eenvoudige woorden, zeker wanneer het spannend wordt. Dan moet je bijna sneller gaan lezen en dat versterkt het gevoel van gevaar en gejaagdheid. De dialogen zijn realistisch en snel (bv. op pagina 80, wanneer Jacob belt met Millie. De schrijver doet geen moeite om aan te duiden wie wat zegt, maar toch snap je het.)
- Probeer het eens anders te doen. Bijvoorbeeld door iets toe te voegen als "zeg ik"; "vraagt ze"; "roept Millie"... Wat voor effect geeft dat? (Alles wordt trager, omslachtiger, minder spannend)

1.4. Sfeerschepping

Er staan geen moeilijke woorden in dit boek, maar zo eenvoudig is het ook niet want de schrijver gebruikt sprekende vergelijkingen. Enkele voorbeelden:

- "Witse ademt diep in. Hij bouwt van binnen een pilaar van lucht die hem overeind moet houden." (p.14)
- "Mijn moeder is een hazewind. Het lijkt of ze altijd rilt van de kou." (p.22)
- "Mijn vader schraapt zachtjes zijn keel. Ik zucht. Hij snuift. We zitten gevangen in onze eigen stilte. In mijn mond groeit een vraag die ik normaal nooit zou stellen." (p.130)
- "Mijn benen zijn gekookte spaghetti." (p.136)

- Wat vind je van deze voorbeelden? Wat valt je op? (De auteur gebruikt vaak beeldspraak om fysieke – herkenbare – gewaarwordingen en ervaringen te beschrijven.)
- Weet je nog in welk seizoen het boek zich afspeelt? Waarom zou de auteur hiervoor gekozen hebben? (De broeierige sfeer van de zomer past bij de broeierige sfeer van het boek. De personages krijgen het alsmat warmer, totdat de spanning een hoogtepunt bereikt, tijdens een storm.)

1.5. Genre en perspectief

Het verhaal wordt verteld door Jacob, als ik-verteller. Je volgt hem de hele tijd en je beleeft alles vanuit zijn standpunt. Je zit als het ware in zijn hoofd, hoe hij zich voelt, hoe hij de gebeurtenissen ervaart, hoe hij de anderen ziet.

- Stel dat het verhaal vanuit het perspectief van de schrijver was, dat noemen we dan de "alleswetende verteller". Wat verandert er? Wat vind jij beter?

Neem eens een stukje tekst en probeer er geen ik-verhaal van te maken maar laat de schrijver vertellen.

Bijvoorbeeld p.94: "Als Jacob zijn kant wil oplopen, hoort hij de stem van Julia. 'Ze moet me gevolgd zijn langs de achterkant van de kraam.' denkt hij. 'He, Mug, hallo. Ik zag je wel.' Hij haat het als ze hem Mug noemt. Hij draait zich om. Ze is dichterbij dan hij dacht, ze botsen bijna op elkaar..." (Het resultaat is trager, minder direct.)

- Omdat je alles vanuit het standpunt van Jacob leest, weet je eigenlijk niet hoe de andere personages echt in elkaar zitten. Wat ze denken en voelen weet je alleen via hem. Soms klopt het niet en moet hij zijn oordeel bijstellen. Kun je voorbeelden geven?
  - Jacob vindt zijn vader een beetje sloom. Hij wil wel van alles doen maar verder dan plannen maken komt het niet (p.26). Dan hoort hij dat zijn vader zijn moeder verdedigde tegen de brute Rocky (p.132). Zijn vader is heldhaftiger dan gedacht (p.170).

- Jacob denkt dat Kilo alles durft en nooit nadenkt, maar beseft dan dat hij zo stoer doet omdat hij niet bang wil lijken zoals zijn moeder. (p.147)

1.6. Tijd

- In welke tijd is dit boek geschreven en waarom kiest de schrijver daarvoor? (Het is helemaal in de tegenwoordige tijd en ook nog chronologisch. Het hele verhaal beslaat maar een paar dagen tijdens de kermis en die volg je van dag tot dag. De tegenwoordige tijd verhoogt de urgentie en maakt het verhaal spannender.)
- Het boek speelt zich af in het verleden. Was je dat opgevallen? (De personages gebruiken geen internet. Ze moeten steentjes tegen elkaars raam gooien, want ze hebben geen gsm. Maar er zijn ook andere, kleine voorbeelden: de personages lezen stripboeken voor het slapen gaan en de kermis is de belangrijkste gebeurtenis van de zomer. Je zou kunnen gokken dat het boek zich afspeelt in de jaren 70 of 80.)

1.7. Einde

Een windhoos maakt een eind aan het gevecht. Zo'n onwaarschijnlijke wending wordt ook wel *deus ex machina* genoemd. Dit verwijst naar het antieke Griekse theater: als het verhaal te ingewikkeld werd, lieten ze een god of godin op het toneel verschijnen die alles oploste.

- Wat vind je ervan dat er ineens een windhoos komt opduiken? Waarom zou de schrijver hiervoor gekozen hebben? (Een onverwachte wending maakt het spannend en origineel, misschien deed de auteur het om meer geweld te voorkomen, je kan het ook een te simpele oplossingen vinden...)

In het laatste hoofdstuk nemen Jacob en Julia afscheid. Het is een open einde en de lezer blijft achter met vragen.

- Wat vind je van het einde? Valt het mee? Welke vragen heb je nog? (bv. Wat gebeurt er nu met Esse? Blijft Julia contact houden met Jacob? Blijven Jacob en Millie goede vrienden of worden ze verliefd op elkaar?)

2. VERWERKING

2.1. Over verliefd zijn

Jacob heeft gevoelens voor Julia. Dat komt voortdurend terug doorheen het hele verhaal. Ze doet wel heel stoer en zelfverzekerd, de moeder van Jacob vindt haar een halve jongen (p. 25). Julia is het liefje van Esse, maar flirt met zijn broer, ze daagt hem uit.

- Wat vind je van Julia? Waarom blijft ze bij Esse? Leer je haar echt kennen? (Julia is een complex personage, dat je niet echt leert kennen omwille van het vertelstandpunt. Er zullen verschillende factoren meespelen waarom ze in haar relatie blijft: vertrouwdeheid, onzekerheid, loyaliteit, persoonlijk groei... Ze heeft schrik dat Esse zichzelf iets zou aandoen (p.137-138).)

2.2. Over helden

Het woordje "held" komt vaak terug in dit boek.

- Wie zijn de helden? (Esse is een held op het voetbalveld. De vader is een "toevallige held", want hij verdedigde de moeder tegen Rocky (p.132). Jacob is ook een held, maar hij voelt zich ook niet zo: "Soms kun je niet anders." (p.135) Julia vindt hem wel een held: "Je hebt voor me gevochten. Je bent mijn held." (p.179))
- Ben je enkel een held als je gevaarlijke dingen doet? (Millie is ook moedig. Ze heeft een flinke dosis gezond verstand. Ze gaat zelfs tegen haar vrienden in, maar om de juiste redenen. Ook dat is heldhaftig.)

2.3. Witse: een sleutelfiguur

Witse komt een paar keer in het verhaal voor.

- Wat dacht je in het begin over Witse? Waarom is hij heel belangrijk voor Jacob? (Witse is een leeftijdgenoot van de ouders en van Rocky. Hij kan Jacob vertellen dat zijn moeder ooit verkering had met Rocky en dat zijn vader helemaal geen slappeling is. Jacob kan zo met andere ogen naar zijn ouders kijken. Hij weet ook dat er gelijkenissen zijn tussen Esse en Rocky: ze waren allebei de ster op het voetbalveld, ze zijn opvliegend en soms gewelddadig en ze gebruiken drugs.)

3. VERDER LEZEN

- De Godden broers / Meg Rosoff (Luitingh-Sijthoff, 2021)
boekenzoeker.be/de-godden-broers
-

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Stad vol geesten

Over het boek

Auteur: V.E. Schwab

Illustrator: Laura Sampaio de Queiroz

Vertaler: Sandra van de Ven

Uitgeverij: Boekerij

Over de maker

De perfecte dag voor **Victoria Elizabeth (V.E.) Schwab**? Dat is een kopje thee, een goed boek, een lange work-out en een whisky. De Amerikaanse auteur begon haar carrière in 2011 en heeft al heel wat boeken op haar palmares staan. Na haar kunststudies zou ze astrofysica studeren, maar die plannen wijzigden nadat ze literatuurcursussen volgde. In haar tweede studiejaar schreef ze haar eerste (ongepubliceerde) roman en ze verkocht haar tweede roman "The Near Witch" aan Disney nog voor ze afgestudeerd was. Nadien volgden heel wat succesvolle fantasyreeksen, zoals "The Shades of Magic" of "The Invisible Life of Addie LaRue". In 2020 bracht Netflix de serie "First Kill" uit, gebaseerd op het gelijknamige kortverhaal van V.E. Schwab. Schwab schrijft fantasy en sci-fi voor kinderen, jongeren én volwassenen.

Korte inhoud

De ouders van Cassidy Blake zijn amateuristische spokenjagers – ook wel bekend als de Inspeekteurs. Als ze de kans krijgen om na hun boeken ook een tv-show te maken, verhuist het volledige gezin naar Edinburgh, Schotland. Maar wat haar ouders niet weten, is dat Cassidy Blake, in tegenstelling tot hen, wel degelijk in staat is om geesten te zien: na een bijna-doodervaring waarbij ze werd gered door een geest met de naam Jacob kan Cassidy geesten voelen en zich verplaatsen achter 'de sluier' (een wereld waarin geesten zichtbaar worden). In het eeuwenoude Edinburgh bezoekt Cassidy samen met haar ouders historische plekken waar het bruist van de geesten, de ene al wat gevaarlijker dan de andere. In het gebouw waar ze tijdelijk wonen, leert Cassidy Lara kennen. Lara blijkt over dezelfde gave als Cassidy te beschikken en noemt zichzelf een 'tussen-in'er'. Lara leert haar echter dat ze niet enkel geesten kan zien, maar dat het ook haar plicht is om geesten te verjagen – iets waar Cassidy zich niet helemaal oké over voelt. Op één van de vele verkennings-tochten doorheen de stad leert Cassidy over kwaadaardige geesten zoals de Rode Raaf, een rouwende moeder die kinderen steelt. Cassidy valt in de handen van de Rode Raaf en haar 'draad' – ieder mens heeft op de plaats waar het hart zich bevindt een levensdraad – wordt gestolen. Hierdoor blijft ze vastzitten tussen leven en dood. Met hulp van Lara en Jacob lukt het om de Rode Raaf te verslaan, haar levensdraad te stelen en zo ook de Rode Raaf naar het hiernamaals te sturen.

1. HET VERHAAL

1.1. Cover

Kijken al eens voor het lezen samen naar de cover:

- Wat vind je van de cover? Spreekt het boek jou aan?
- Waarover denk je dat dit boek zal gaan?

1.2. Personages

- **Cassidy Blake** (ik-personage) is dol op fotografie, loopt altijd rond met een analoge camera en stierf bijna wanneer ze in een ijskoud meer viel. Nadat Jacob haar leven redt, heeft ze de gave om geesten te zien en door de 'sluier' te wandelen.
- De **ouders** van Cassidy, de Inspoekteurs: een schrijversduo dat de mogelijkheid krijgt om de wereld rond te reizen en in de griezeligste steden een tv-show over geesten te maken.
- **Jacob** is de beste vriend van Cassidy en is al een tijdje een geest. Hij heeft Cassidy's leven gered en sindsdien zijn ze verbonden met elkaar.
- **Lara Jayne Chrowdhury** is een Indisch-Schots meisje dat in de flat onder hen verblijft wanneer de familie naar Edinburgh verhuist voor opnames voor de serie. Haar ouders zijn archeologen, en daarom woont ze tijdelijk bij haar oudtante **mevrouw Weathershire**. Lara is net als Cassidy een tussenin'er en leert haar hoe ze geesten kan vangen en laten oversteken.
- **Findley** is de gids die de ouders van Cassidy op sleeptouw neemt doorheen de historische plekken van Edinburgh. Zijn beste vriend was **Reginald 'Reggie' Weathershire**, de oudoom van Lara.
- **De Raaf in het Rood**, de rouwende moeder, is een kwaadaardige geest die kinderen steelt. De kinderen blijven als lege geesten rondzwerven op aarde.

- Wie is / zijn de hoofdpersonages? (Cassidy en Jacob)
- Wie is de antagonist? De antagonist van het verhaal probeert het de protagonist moeilijker (of onmogelijk) te maken zijn doel te bereiken. De antagonist zorgt voor conflict in het verhaal. Dit maakt het spannend. (De Raaf in het Rood)
- Welk personage bleef je bij? Welk personage vond je leuk?

1.3. Stijl

- Wat was jullie ervaring tijdens het lezen van dit verhaal? Heb je het verhaal in één keer uitgelezen, of had je wat tijd nodig om er vlot door te geraken? (Schwab heeft een vlotte schrijfstijl. Het tempo van het verhaal ligt hoog en dat zorgt ervoor dat lezers zich laten meeslepen met de spanning.)
  - Bv. "Ik grijp naar zijn arm, maar ik ben te laat. De jongen struikelt, het paard steigert, en ik knijp mijn ogen dicht, wachtend op de klap, op het gegil, maar dat komt niet." (p.200)
- Welke andere technieken gebruikte Schwab om het tempo hoog te houden en de spanning op te bouwen?
  - (Het getik-tik-tik van de geesten in de buurt (p.163), korte zinnen (p.168), actieve zinnen, geschreven in de tegenwoordige tijd, hoofdstukken eindigen vaak op een spannend moment)
- Wat vind je van de illustratie van Cassidy en Jacob aan het begin en einde van het verhaal (zie bijlage)?
  - Is dat een meerwaarde? Of bedenk je liever zelf hoe de personages eruitzien?

1.4. Genre

Het is een magisch realistisch verhaal, of een 'light' fantasyverhaal, waarbij enkele magische elementen (in dit geval geesten) in de echte wereld worden geïncorporeerd.

- Lees je dit soort verhalen graag? Waarom wel / niet?

1.5. Vertelperspectief / structuur

- Wie vertelt het verhaal, door wiens ogen zien we het verhaal? (Cassidy, ik-verteller)
- Hoe is het verhaal opgebouwd?

Het verhaal wordt opgedeeld in vijf delen door de auteur.

- Deel 1 – de Inspoekteurs (kennismaking personages)
- Deel 2 – Stad vol geesten (verkenning van de stad)
- Deel 3 – De spokenjagers (ontdekken dat Lara ook de gave heeft)
- Deel 4 – De Raaf in het Rood (confrontatie met de Raaf)
- Deel 5 – Het staat erop (afronden van het avontuur)

1.6. Tijd

Het verhaal speelt zich chronologisch af en wordt verteld in de tegenwoordige tijd. Cassidy verklaart soms enkele zaken via herinneringen of flashbacks.

→ In welke tijd speelt dit verhaal zich af? (Het heden)

1.7. Einde

Het boek eindigt met “Mijn vader en moeder betalen de chauffeur en dan stappen we allemaal uit: twee ouders, één meisje, één geest en één pissige kat, klaar voor het volgende avontuur.” (p.265)

→ Is het een gesloten of open einde? (Het is een gesloten einde. De Raaf in het Rood is verslaan en het avontuur in Edinburgh is afgerond.)

→ Waar zou het volgende avontuur zich afspelen? (Dit verhaal is een trilogie waarin Cassidy van stad naar stad gaat. Het volgende avontuur speelt zich af in Parijs.)

1.8. Sfeerschepping

- Het verhaal speelt zich af in Edinburgh, Schotland. De stad staat ook wel bekend als de ‘City of Ghosts’, wat ook de oorspronkelijke titel is van het boek. Cassidy en haar ouders bezoeken heel wat bekende locaties in Edinburgh. Er is ook een plattegrond van de binnenstad van Edinburgh aanwezig (zie bijlage).
- Bekijk samen de beelden van de stad op het internet: anwb.nl/vakantie/schotland/edinburgh/bezienswaardigheden
  - Zou de auteur in Edinburgh geweest zijn ter voorbereiding van het boek? (Schwab heeft zelfs een tijdje gewoond in Edinburgh. Ze studeerde in Edinburgh.)
  - Als je de werkelijke plaatsen vergelijkt met de beschrijvingen in het boek, sloten deze aan bij jouw verbeelding?
    - “Het strekt zich voor me uit: een doolhof van smalle straatjes en overdekte deuropeningen, stenen bogen en plaatsen waar het licht niet kan komen...” (p.113)
    - “Edinburgh Castle staat op zijn hoge, rotsachtige klif en torent boven werkelijk alles uit...” (p.176)
  - Vond je de plattegrond nuttig? Heb je deze geraadpleegd tijdens het lezen?
  - Heb je zelf de plaatsen die beschreven werden opgezocht?
- Edinburgh was een grote inspiratiebron voor J.K. Rowling, de schrijfster van de serie Harry Potter. Ook in dit boek worden heel wat referenties gemaakt door Cassidy naar Harry Potter. Zoals The Lane Ends (p.71), The Elephant House (p.82), Hagrid (p.104), Ravenklauw (p.152) en Great Hall (p.180).
  - Heb je zelf Harry Potter gezien/gelezen?
    - Vond je de referenties storend of juist verhelderend?
    - Had je hierdoor juist een beter beeld van de locaties waar alles zich afspeelde?

2. VERWERKING

Materiaal

-
- GSM OF FOTOTOESTEL MET MOGELIJKHEID TOT ZWART-WIT INSTELLING
  - (Eventueel een laptop/printer)
-

Op het einde van het verhaal lezen we hoe Cassidy haar analoge foto's laat ontwikkelen in een fotozaak (p.253). Vroeger – vóór de digitale fototoestellen en gsm's – namen mensen foto's met een analoge camera. Ze namen

ongeveer dertig foto's op één rolletje en brachten later het rolletje binnen in een fotozaak waar de foto's werden ontwikkeld. M.a.w. je kon vroeger niet meteen zien hoe je foto's eruitzagen.

Indien mogelijk wandel je naar jouw dorps- of stadskern en ga je op onderzoek. Stel je voor dat de ouders van Cassidy naar jouw stad/gemeente komen om daar hun nieuwste aflevering op te nemen.

→ Waar zou het spoken? Wat is interessant of draagt een historisch verhaal met zich mee?

- Wandel en ontdek.
- Neem zwart-witfoto's van interessante monumenten, plekken, mensen. (vraag altijd toestemming als je die personen niet kent.)
- Leg uit aan de groep waarom je dat een interessant beeld vond.

---

3. VERDER LEZEN

- De geest en het meisje / Lucy Strange (Gottmer, 2021) boekenzoeker.be/de-geest-en-het-meisje
  - Thornhill / Pam Smy (Ploegsma, 2017) boekenzoeker.be/thornhill
  - Duisterhuys / Tom Thys en LeslieSaurus (ill.) (Horizon, 2021) boekenzoeker.be/duisterhuys
-

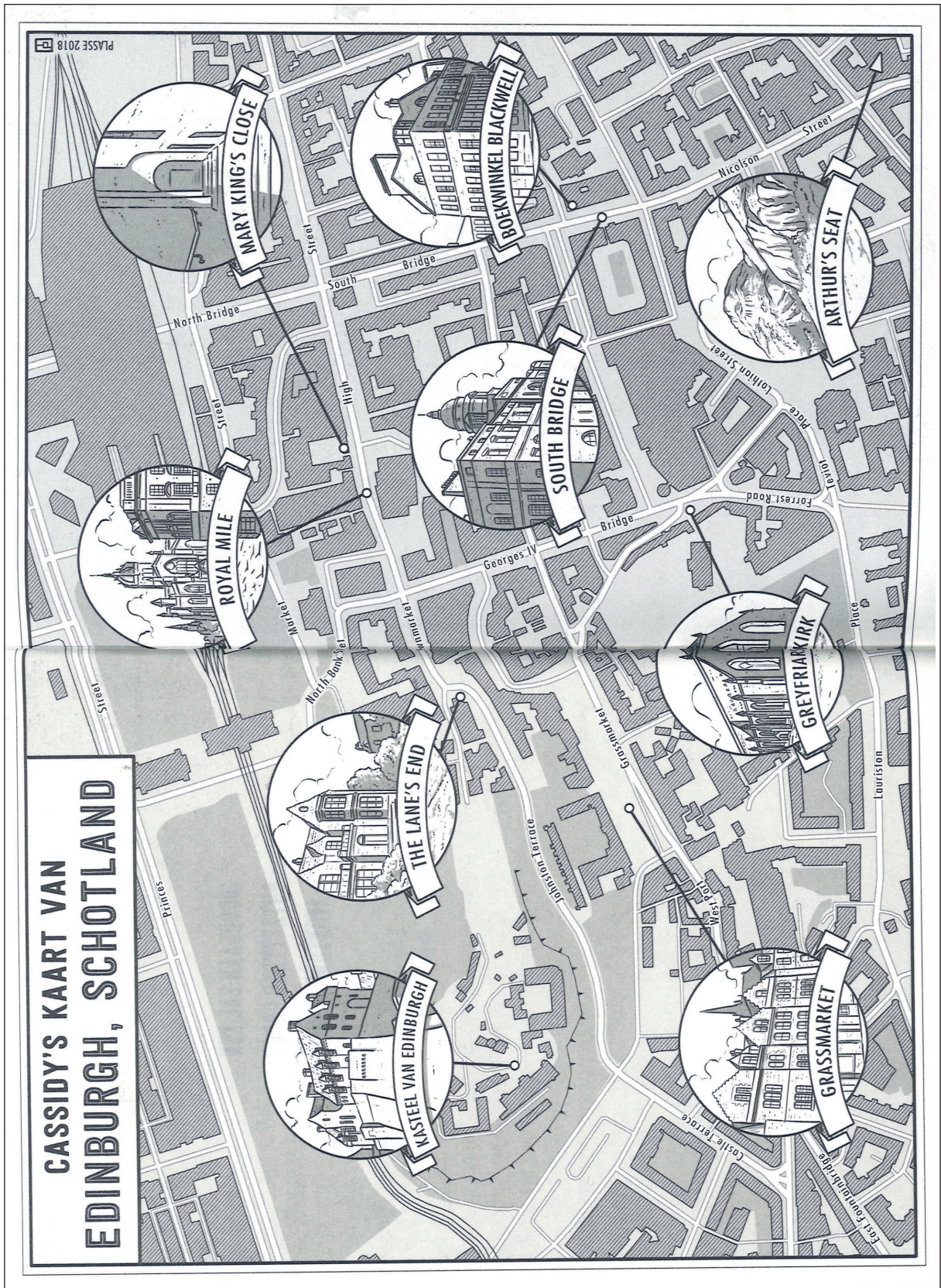
Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage 1

Bijlage 2

De jongen die van de wereld hield

Over het boek

Auteur: Tjibbe Veldkamp

Illustrator: Mark Janssen

Uitgeverij: Querido

Over de makers

Tjibbe Veldkamp (1962) studeerde psychologie aan de Universiteit van Groningen, in het noorden van Nederland, en werd wetenschapper. Maar toen een vriend opmerkte dat hij misschien eens een kinderboek moest schrijven begon het te kriebelen en in 1992 verscheen “Een ober van niks”. Tjibbe heeft ondertussen meer dan vijftig boeken op zijn naam en won flink wat prijzen. Voor dit boek kreeg hij De Woutertje Pieterse-prijs en de Nienke van Hichtum-prijs.

Mark Janssen is geboren in 1974 in Eijsden, in het uiterste zuiden van Nederland. Hij studeerde aan de kunstacademie van Maastricht. Hij illustreerde meer dan 450 boeken zowel voor Nederlandse als buitenlandse uitgeverijen en won ook heel wat prijzen. Mark bekijkt per opdracht of hij de illustraties zal maken met potlood, penseel en verf of digitaal. Hij vindt dat de mooiste verhalen ook de mooiste teken-techniek verdienen en voor dit boek koos hij voor fijne potloodtekeningen.

Korte inhoud

Het sneeuwt in het stadje Paznau. Twee jonge mensen haasten zich over de brug en botsen op elkaar. Ze kussen. Op dat moment verschijnt een jongen, hun “mogelijke kind”. Tenminste... dan moeten ze wel bij elkaar blijven, maar even later lopen ze ieder weer hun eigen weg. Er blijft een briefje liggen met “Morgen, zelfde tijd, zelfde plaats, nieuwe kus... Vaclav”. Een oude geest, Barkov, geeft de jongen een naam: Adem, en hij vertelt hem dat hij pas levend kan worden als zijn ouders ook echt bij elkaar komen, anders verdwijnt hij. Maar Adem wil dolgraag leven en hij smeekt Barkov hem te helpen. Eigenlijk mag het niet maar hij krijgt toch een voorschot op zijn leven. Barkov geeft hem een zandloper om de tijd te meten en het briefje van Vaclav.

Adem vindt zijn moeder, Zdenka, en geeft haar het briefje. Ze gelooft hem niet. Ze is politieagente en denkt dat het een valstrik is. Ze brengt hem naar de nachtopvang en geeft hem wat geld om eten te kopen. Daar ontmoet hij Felix, een straatjongen die hem wegwijs maakt met allemaal regels om te overleven in de stad. Adem moet nu zelf ook stelen om te kunnen eten. Hij vindt zijn vader, Vaclav, die op een plein een betoog houdt over vrijheid en rechtvaardigheid en moet vluchten voor de politie. Vaclav neemt hem mee naar zijn schuilplaats, een oude loods. Hij zou het fantastische verhaal misschien wel willen geloven, al was het alleen maar om Zdenka terug te zien, en doet dus alsof. Vaclav is “de Blauwe Nar” een rebel die 's nachts opruiende teksten in blauwe verf op de muren van de stad schrijft. Hij wil dat de mensen in opstand komen tegen de corrupte burgemeester. Die nacht gaat Adem mee en hij mag zelf ook iets schrijven: “Het leven is heerlijk”. Hij ondertekent met “De jongen die wou leven”. De volgende dag gaan ze naar het politiebureau om

Zdenka te zien. Vaclav hoopt dat ze zal voelen dat ze bij elkaar horen, maar ze wordt woedend en wil niets van hen weten. Vaclav geeft Adem de sleutel van zijn bootje, pakt Zdenka beet en springt met haar in de gracht, Adem pikt hen op met het bootje en ze bereiken ongehinderd de loods. Als Zdenka begrijpt dat ze weg kan gaan als ze dat wil ontdooit ze een beetje en komen ze tot een gesprek. Ze verdenkt hem ervan dat hij de Blauwe Nar is, maar Vaclav ontkent. Als Zdenka weg wil, eist hij wanhopig dat Adem bekent wie zijn echte ouders zijn. Adem beseft dat ze hem dus allebei nooit geloofd hebben. Als de politie hen komt arresteren zorgt Zdenka ervoor dat Adem niet mee moet, ze helpt hem het bewijsmateriaal van de Blauwe Nar in de gracht te gooien. De zandloper is bijna leeg en Adem verdwijnt zachtjes voor haar ogen. Zdenka beseft dat zijn verhaal dus echt waar is en ze zoekt Vaclav op in zijn cel. Samen met Barkov, die hem de hele tijd is blijven volgen, ziet Adem hoe ze elkaar kussen...

1. VERHAAL

1.1. Cover

→ Beschrijf eens wat je ziet? (Twee mensen zitten op de grond, ze kijken elkaar aan, ze glimlachen. Een jongen kijkt toe. Op de achtergrond, die doorloopt naar de achterkant, een stad met uivormige torens. De lucht is stralend geel. Is dat de ondergaande zon? Als je goed kijkt zie je sneeuw op de weg. Had je gezien dat de jongen niet met zijn twee voeten op de grond staat? Hij zweeft.)

1.2. Personages

- **Adem**, hij is nog niet geboren, is onzichtbaar en zweeft boven de grond. Als hij een voorschot op zijn leven krijgt, lijkt hij een gewone jongen van een jaar of twaalf, in een grijze winterjas.
- **Barkov**, de oude geest die “mogelijke kinderen” begeleidt. Vroeger was hij een ruwe zeebonk en dat kun je nog steeds horen.
- **Zdenka**, de moeder van Adem, ze heeft lange donkere krullen. Ze werkt bij de politie. Ze is aardig maar ook zakelijk. Ze denkt dat Adem en zijn vader bedriegers zijn. Maar ze voelt zich wel schuldig dat ze Adem heeft achtergelaten.
- **Vaclav**, de vader. Mager, warrige donkerblonde haren, een kort baardje en een snor. Hij is een rebel, die in opstand komt tegen de corrupte overheid. Hij strijdt voor rechtvaardigheid en is soms roekeloos.

1.3. Genre

Dit verhaal is een modern sprookje. Sprookjes zijn meestal heel oud en worden al eeuwenlang mondeling doorverteld (Roodkapje, Assepoester...). Er werden ook nieuwe sprookjes bedacht, door Hans Christian Andersen bijvoorbeeld, en Astrid Lindgren, Annie M.G. Schmidt en Janneke Schotveld. In sprookjes gebeuren wonderlijke dingen en je krijgt er liefst ook een paar wijze lessen bij.

→ Wat zou de les zijn van dit boek?

Is het de laatste zin: “Het leven is niet altijd even lollig? Het kan ook Regel 1 van Felix zijn: “Straks gaat het beter” (p.37). Of de regel die Adem zelf bedenkt: “Zorg voor jezelf” (p.60). Of misschien bedoelde de schrijver dat de belangrijkste les het zinnetje is dat Adem in blauwe verf op de muur schrijft “LEVEN IS HEERLIJK” (p.106).)

1.4. Stijl

→ Vond je dit boek makkelijk om te lezen? Waren er moeilijke woorden of begrippen die je niet kende?

Er zijn heel wat recensies (boekbesprekingen) over geschreven en daarin staat vaak dat de taal toegankelijk en vlot is. Ben je het daarmee eens?

→ Wat vind je van de illustraties?

→ Welke techniek heeft Mark Janssen gebruikt? (Potloodtekeningen)

→ Welke sfeer stralen de tekeningen uit? (Hoewel het kleurenpalet beperkt is tot grijs tinten, zit er ook magie in de prenten, bv. op pagina 9. Ze zijn vaak verrassend en vrolijk. Op bijna alle illustraties lachen de figuren.)

1.5. Vertelperspectief

Het verhaal van Adem is vooral geschreven in de derde persoon, het is een “hij-verhaal”. We zien het vanuit zijn standpunt, zijn perspectief. Maar niet in het begin: dan is het de schrijver die vertelt wat er gebeurt op de brug. Het verandert wanneer “de mogelijke jongen” tevoorschijn komt op pagina 6 en we hem beginnen te volgen. Soms wisselt het perspectief even: op pagina 17 lees je hoe Barkov zich voelt. Op pagina 32 krijg je een idee hoe Zdenka twijfelt of ze Adem wel had mogen achterlaten in de nachtopvang en soms lees je hoe Vaclav denkt en voelt (p.76 –99–154).

→ Waarom heeft de auteur hiervoor gekozen? (Deze wissels verduidelijken het verhaal. Je leert de personages beter kennen. De schrijver is tijdens die momenten de “alwetende verteller”, die alles ziet en hoort en de gedachten van de personages kent.)

1.6. Einde

→ Hoe eindigt het boek? (Het boek begint en eindigt met een kus.)

→ Een happy end. Had je dat gedacht?

→ Kon je meeleven met Adem? Kon je jezelf in hem verplaatsen en heb je misschien wel stiekem geloofd dat dit een echt verhaal is en geen sprookje?

→ Kijk je anders naar de wereld nu je het boek uit hebt? Misschien is dat wel de bedoeling van de schrijver.

→ Kun je ook blij zijn dat je leeft, zoals Adem?

→ Vind je ook dat het leven niet altijd even lollig is, zoals Barkov zegt?

→ Ben je misschien anders gaan denken over armoede?

→ Heb je bedacht dat we veel dingen doodgewoon en vanzelfsprekend vinden? Terwijl we er ook heel blij van kunnen worden als je er eens over nadenkt. (Zie verder bij 3.3.)

2. VERWERKING

2.1. Felix

Felix is een eigenwijze straatjongen die weet hoe je moet overleven in de grote stad. Daar heeft hij regels voor. Hij geeft ze allemaal hetzelfde cijfer: 1.

- Regel 1: straks gaat het beter
- Regel 1: zorg dat je een bed krijgt
- Regel 1: luister altijd naar je buik
- Regel 1: laat niemand zien dat je geld hebt
- Regel 1: is het gratis, probeer het dan

Maar Adem komt er zelf achter wat de belangrijkste regel is:

“De échte Regel 1 was: zorg voor jezelf.” (p.60)

→ Wat vind jij van Felix? Helpt hij Adem? Begrijp je waarom hij het geld van Adem steelt? (Ondanks dat hij steelt, is Felix sympathiek. Felix kan het ook niet helpen dat hij arm is. Hij wil ooit de loterij “de Dikke” winnen en dan een grote villa kopen waar hij dan gaat wonen met zijn moeder en zijn zusjes (p.44). Hij is vriendelijk voor Adem maar kiest op den duur toch voor zichzelf. “Het spijt me”, schreef hij op het oude loterijbriefje (p.50).)

2.2. Waar speelt dit verhaal zich af?

De stad Paznau bestaat niet echt, de naam rijmt wel op Warschau of Krakau, Poolse steden dus. De tekening op de voorkant, met de uivormige torens doet aan Praag denken. Ook de namen Vaclav en Zdenka klinken Oost-Europees. En het eten zoals goulash, aardappelbollen met schapenkaas, gevulde kool zijn typisch voor landen als Polen, Hongarije of Tsjechië. Paznau ligt in een politiestaat: er is armoede, corruptie, mensen vertrouwen elkaar niet, je kunt verraden worden voor geld. De “partijbonzen” hebben het goed, zij wonen in Brozni in grote villa’s.

De vader van Adem komt in opstand tegen het regime, hij is een dissident. Hij noemt dat zijn werk: vechten voor de goede zaak. "Mijn werk is geheim." (p.98)

→ Hoe komt de vader van Adam in opstand? (Hij houdt toespraken op het plein. Hij schrijft op muren dat de burgemeester een dief is. (p.104) Hij wil mensen hoop geven.)

2.3. Over verwondering

Voor Adem is alles een ontdekking en hij geniet. Hij houdt van de wereld en van het leven. En hij is dankbaar, ook voor heel gewone dingen. Zie onderstaande voorbeelden:

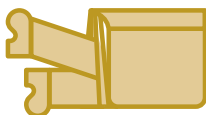
- "Hij scheidte een handvol sneeuw, nam er een hap van en wreef de rest in zijn gezicht: koud maar heerlijk. Alles was heerlijk! Leven was heerlijk!" (p.16)
- "... het haar van zijn moeder lang, donker en een beetje krullerig. Adem vond het prachtig – maar ja, hij vond alles aan haar prachtig." (p.27)
- "Buiten was zoveel te zien: een stoplicht op groen, een stoplicht op rood ... enz" (p.28)
- "Eten was ... onbeschrijfelijk...heerlijk!" (p.41)
- "Nu voelde hij weer hoe heerlijk het alleen al was om er simpelweg te zijn. Hoe fijn het was om te ademen, ook wanneer de kou je longen in drong..." (p.57)

→ Wat vond je van de verwondering van Adem?

- **Opdracht**

Wil je het ook eens proberen? Doe alsof je alles voor het eerst ziet. En vertel het dan aan elkaar. Alsof jij Adem bent en alles voor het eerst ontdekt. Adem wordt daar blij van, en jij?

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

De zeven sleutels, BOEK 1 Het pad van de Roverkoning

Auteur: Tom Rijpert
Uitgeverij: Pelckmans

Over de maker

Tom Rijpert (1982) is een regisseur van reclamefilmmpjes. Hij was 12 toen hij een videocamera kreeg voor zijn verjaardag en wist meteen dat het zijn beroep zou worden. Hij werkt o.a. voor Ikea, Bol.com en Lidl en als hij wat animatie en fantasie kan toevoegen zal hij het niet laten.

Hij schreef de twee delen van “De zeven sleutels” achter elkaar, en deed daar twee jaar over. De twee meisjes uit de proloog zijn zijn eigen dochters en hij heeft de boeken aan hen opgedragen. Hij houdt van lezen, gamen, bordspelletjes en De Efteling.

Korte inhoud

In de herberg De Laatste Haven verwelkomt Kobold de Dwerg zijn gasten: Moira het circusmeisje, de oude Spinster, de Blinde Vos, de jongen Pjotr en Abdul de Schim. Ze kennen elkaar niet, maar ze zijn door de geheimzinnige Ellie, oftewel de Koetsier, naar de herberg gelokt. Kobold vertelt hun dat hij op zoek wil naar de schat van de Roverkoning en daarvoor moet je zeven poorten openen met zeven sleutels. De eerste sleutel heeft hij al. Hij vraagt de gasten om hulp en belooft de schat te delen, al is hij dat eigenlijk niet van plan. Ze gaan op weg en bereiken na veel avonturen de derde poort. En de afloop moeten we lezen in het volgende boek...

1. VERHAAL

1.1. De personages - evolutie

- **Kobold de Waard:** Een oude dwerg met een ooglapje. Hij heeft de reis tot in de puntjes voorbereid, maar kan het niet alleen. “Ik ben te klein, te verminkt en te herkenbaar.” (p.97)
  - Wie helpt hem om de anderen naar de herberg te lokken? (De Koetsier, het slimme meisje Ellie.)
  - Van wie heeft hij de eerste sleutel gekregen denk je? (Misschien kreeg hij de sleutel van zijn vader? De lezer komt het niet te weten. Maar zijn vader is wel voortdurend in zijn gedachten. Is hij het met wie hij soms praat?)
    - “...het is nog niet te laat... Je kunt nog altijd doen wat je beloofd had.” (p.114)
    - “Je bent te gretig geweest (...) Je had die sleutel moeten vernietigen toen je de kans had.” (p.135)
    - “Ja, ja ja... ze heeft gelijk, zei hij tegen niemand in het bijzonder.” (p.199).
  - Kobold is in het begin wel hartelijk maar zit vol geheimen. Gaandeweg merk je dat hij een egoïst is die de anderen gebruikt om zijn doel te bereiken. (p.113) Hij vertrouwt niemand, zelf Ellie niet.
  - Wie heeft de kobold uiteindelijk door? (De Spinster doorziet het gedrag van de kobold.)
    - “Onze gastheer liegt dat hij barst. Die sleutel is allesbehalve waardeloos...” (p.69)
    - “Door uw eigen egoïstische gedrag ... kunnen we nergens meer heen.”
    - “U hebt geen vertrouwen, in niemand niet!” (p.155)

“Hij is een verrader: Als Ellie en Pjotr in de klauwen van de demonen vallen zou hij hen zonder moeite in de steek laten: ... ze hadden hun taak al volbracht ... Ze waren geen van tweeën nog écht essentieel.” (p.215)

- **De oude Spinster, Alma:** een lieve, wijze vrouw met een speciale gave. Ze kan namelijk de toekomst zien en als ze je aanraakt deelt ze je dromen en je toekomst. De Spinster is zacht en moederlijk maar ze kan ook streng en kordaat zijn.
  - Waarom vindt de Spinster haar gave een last? (Ze ziet welke vreselijke dingen er gaan gebeuren, maar kan ze niet tegenhouden. “Ze wist dat het geen zin had haar best te doen om het noodlot van Pjotr te voorkomen.” (p.191))
  - Ooit waarschuwde haar vader haar voor de sleutel. “Een keer had hij erover gesproken, daarna nooit meer.” (p.17) “Hij liet mij een tekening zien... ik moest beloven er vér bij uit de buurt te blijven.” (p.72)
- **De blinde vos:** Hij loopt rechtop en draagt een deftige jas. Hij is dan wel blind, maar hoort en ruikt meer dan wie ook en dat is handig. Zo redt hij de Spinster uit de valkuil (p.24). Hij hoort de sleutel vallen op het ijs (p.153). Hij hoort de ademhaling van de twee demonen (p.195). Hij kan zelfs op het gehoor raak schieten met zijn pijl en boog (p.220).
  - Waarom gaat hij mee op de reis? (Hij wil naar de Zingende Tuinen.)
- **Moira of Het meisje zonder naam:** Moira is 13 jaar, ze heeft donkere krullen en een bruine huid. Ze is koorddanseres. Ze is bang van de Sterke Man en Ceremoniemeester (p.32). Haar ouders hebben haar achtergelaten in het circus toen ze drie jaar was en ze weet niet waarom. Maar ze herinnert zich vaag de stem van haar moeder: “Zeven poorten, zeven wachters”. Moira is zwijgzaam, maar als ze iets zegt is het altijd belangrijk, en omdat ze sterk en lenig is, kan ze vaak hulp bieden. Zoals wanneer ze Ellie kan redden (p.125) en zij het sleutelgat vindt van de tweede poort. (p.223)
- **Pjotr:** Pjotr is 13 jaar. Hij wil op avontuur en een spannend leven leiden, weg van zijn dronken vader en ruwe broers. Hij knutselt muziekdosjes en wil er eentje aan Ellie geven. Hij is verlegen maar erg slim en hij kan het verband zien tussen de reizigers (p.84). Pjotr is enige die zingende echo's hoort.
- **Abdul de Schim, de dief:** Hij was ooit een goochelaar, maar hij verloor zijn vrouw Veertje en daarna ging het bergaf met hem (p.58). Hij draagt een bontgekleurd satijnen vest en een tulband en hij praat in hoofdletters, veel en schreeuwerig. Hij wil wel helpen maar dat lukt niet, hij heeft hoogtevrees en is bang.
- **Ellie de Koetsier:** Ellie is ook 13 jaar. Ze is de handlanger van Kobold. Ze heeft er echter geen idee van wat hij werkelijk van plan is, hij heeft haar in zijn macht. Ze is ook “het sproetenmeisje” dat Pjotr verliefd maakt, daar heeft ze later spijt van, want ze gaat om hem geven. Ze kan lief zijn, maar ook cynisch en brutaal. Ze raakt verbonden met de Spinster via dromen. Er is iets in haar verleden waardoor ze bang is om in de steek gelaten te worden.

1.2. Cover

- Wat dacht je toen je het boek voor het eerst zag?
- Wie zijn de figuren op de cover? Wat doen ze? (Een norse oude man met een ooglapje en een sleutel. Naast hem een meisje, ze is blond en heeft sproetjes. Dit zijn Kobold en Ellie. Er staan ook nog een aantal schimmen voor een poort.)

1.3. Genre

- Wat voor soort boek is dit? (Het is een fantasieverhaal, met fantasiewezens en een nieuwe wereld, maar het is ook een avonturenverhaal. Of zelfs een reisverhaal.)
- Ken je andere boeken zoals dit? Waarbij de hoofdpersonen op reis gaan om iets of iemand te vinden? (Een gelijkaardig reisverhaal noemen we ook wel “het verhaal van de held”. Deze basisstructuur vinden we terug in veel klassieke verhalen, vaak ook in het genre fantasy. Denk aan “De Hobbit” van J.R.R. Tolkien of “De kronieken van Narnia” van C.S. Lewis.)

1.4. Stijl

- Hoe houdt de schrijver de spanning erin? (De auteur vestigt de aandacht voortdurend op een ander personage en onthult gaandeweg nieuwe, verrassende elementen. Hierdoor blijf je nieuwsgierig.)

- Wat vond je ervan dat er zeven hoofdpersonen zijn? Zijn ze alle zeven even belangrijk? Maakt het aantal personages het verhaal ingewikkeld? Vergelijk eens met een ander boek met één hoofdpersoon, bijvoorbeeld een ander Leesjury-boek van de selectie? (Meestal heeft een jeugdboek één of twee protagonisten. Het is ongebruikelijk om meerdere hoofdpersonages op te voeren. Als er weinig hoofdpersonages zijn, is het verhaal meestal gemakkelijker te volgen en kan je je sneller identificeren met een hoofdpersoon. Maar meerdere hoofdpersonages en verschillende standpunten kunnen ook interessant zijn, net omdat het zorgt voor een diversiteit aan perspectieven. In dit verhaal is teamwerk belangrijk en de complexere verhaallijn zorgt voor spanning.)
- Was je iets opgevallen aan de spreekstijl van de personages? (Sommige personages hebben een heel eigen spreekstijl:)
  - Abdul is luidruchtig, enthousiast en soms onbesuisd: “Dat lijkt me duidelijk! zei Abdul. Een poort. Geen bewaker, geen deuren, niks. Wat houdt ons tegen!” (p.195)
  - De vos praat elegant en altijd heel beleefd, hij houdt wel van filosoferen: “Ik denk, dus ik ben.” (p.24) Hij gebruikt zegswijzen en metaforen en legt ze graag uit: “Hij zit verzonken. In gedachten welteverstaan.” (p.50)

1.5. Tijd

Het verhaal springt voortdurend van het ene personage naar het andere en van het verleden naar het heden. Het is bovendien niet chronologisch verteld.

Zoals de verteller in de proloog zegt: “Een verhaal als dit heeft niet één begin, maar wel honderd verschillende beginnen.” (p.8). Het verhaal heeft inderdaad zeven beginnen, evenveel als er personages zijn.

1.6. Structuur en vertelperspectief

- De eerste hoofdstukken zijn telkens gewijd aan één persoon en hoe die in de herberg terecht komt. Een droom, een voorspelling, een gefluisterd gesprek... Als lezer denk je eerst, net zoals zij, dat ze door het lot voorbestemd zijn om de schat te vinden. “Vrienden, zien jullie het dan niet?” vroeg Abdul (...) Samen moeten we op reis!” (p.82)
  - Klopt dat? Zijn ze echt toevallig in de herberg terechtgekomen? (Nee, Ellie heeft ze gelokt. Zij is de Koetsier en in hoofdstuk 10 beleef je dit deel van het verhaal het vanuit haar gezichtspunt.)
- Daarna wisselen de vertelstemmen en de perspectieven en kom je meer te weten over ieder personage. Ook de schrijver is af en toe aanwezig; als een alleswetende verteller verklapt hij soms wat er gaat gebeuren: “Dat het hertenhoofd veel, véél later Kobolds plan in gevaar zou brengen ... dat wist op dat moment nog niemand.” (p.13) Of over de spin die in de kraag van Pjotr kroop “... tot hij veel later pas weer naar buiten zou kruipen om toe te slaan. Met alle gevolgen van dien.” (p.189)

1.7. Einde

- Hoe eindigt het boek? (Moira is de tunnel naar de poort van Wat Was ingelopen op zoek naar haar ouders. En daar stopt het verhaal. Om het vervolg te kennen, moet je het tweede deel lezen: “De zeven sleutels: Voorbij de val.”)
  - Wat vind je ervan dat je nog een boek moet lezen om het hele verhaal te kennen? Was je teleurgesteld dat het verhaal niet af is? Met welke vragen blijf je achter? (Van wie kreeg Kobold de eerste sleutel? Hoe komt het dat Kobold en Ellie elkaar kennen? Waarom is Moira door haar ouders achtergelaten in het circus? Hoe zit dat met die Zingende Tuinen? Waarom is de vader van de Spinster neergestoken in de misdadige stad An-Dohr Kal? Wat gebeurt er met de spin in de kraag van Pjotr? Hoe zal het hertenhoofd het plan van Kobold dwarsbomen?)
  - **Opdracht**
 Probeer samen een vervolg te verzinnen en bedenk hoe de helden de schat van de Roverkoning vinden.
-

2. VERWERKING

2.1. De tactiek van Kobold

- Waarom moet het zo geheimzinnig? Kobold had iedereen ook gewoon kunnen uitnodigen? (Hij wil net dat ze denken dat het hun eigen idee was om naar de herberg te komen.)
- Hoe kreeg Ellie het klaargespeeld om iedereen te lokken?
  - Bij de woonwagen van het circusmeisje fluistert ze samen met het hertenhoofd iets over de zeven sleutels waardoor Moira besluit weg te lopen (p.103).
  - Vermomd als waarzegster laat ze Abdul de Schim geloven dat hij op avontuur moet gaan om weer gelukkig te worden.
  - Bij de Spinster heeft ze in een droom “ingebroken” maar nu heeft ze wel het vervelende gevoel dat de Spinster ook in haar eigen ziel kan kijken (p.107).
  - De blinde vos heeft de Spinster gered uit een kuil. Toen hij haar hand greep wist zij, met haar bijzondere gave dat hij op weg was naar de Zingende Tuinen en dat hij mee moet naar de herberg.
  - Ellie heeft Pjotr verleid maar: “Het was een slecht idee geweest om Pjotr te lokken met verliefdheid ... ze had haar echte naam nooit moeten vernoemen” (p.108).

2.2. De gave van de Spinster

- Waarom draagt de Spinster handschoenen? (Als zij je met blote handen aanraakt kan ze je dromen zien en delen. Dat is natuurlijk heel vermoeiend. “Meer dan eens had een beeld uit iemands toekomst haar dan ook dagenlang slecht doen slapen” (p.190).)
- Wanneer had je door dat de Spinster die bijzondere gave heeft? (Het duurt een poosje in het boek voor je doorhebt dat de Spinster die bijzondere gave heeft.
  - Als de vos haar uit de kuil helpt en ze zijn poot pakt: “Het was zo vreemd...alsof ze al gegaan wáren, een hele tijd geleden” (p.27).
  - Als ze Pjotr wil troosten: “Ze legde kort haar zachte oude hand op die van Pjotr. Een vreemde tinteling trok door zijn arm... zij leek even hard geschrokken als hij” (p.51).
  - Ellie was de slaapkamer van de Spinster binnengeslopen en “... had voorzichtig de oude damespols beet-gepakt en de hand op haar eigen voorhoofd gelegd. Ze had het gevoel alsof ze met haar hele lichaam ... het hoofd van de Spinster in was gezogen” (p.179).)

2.3. De Proloog verklapt al iets, de epiloog niets.....

Dit boek begint met een proloog. Een proloog is een inleiding voor het eigenlijke verhaal, een voorwoord. Een nawoord bestaat ook en dat heet dan epiloog.

- Heb je die proloog nog eens gelezen toen het boek uit was? En heb je gemerkt dat er toch weer vreemde dingen in staan? Wie is die waard, bijvoorbeeld? Hij is de oom van de twee meisjes. Hun ouders hebben blijkbaar al iets verteld, maar ze willen “het hele verhaal” horen. De waard heeft het zelf meegemaakt, want zegt hij: “... het opnieuw beleven van dit verhaal kost me meer energie dan jullie kunnen begrijpen” (p.6-7). Deze oom is dus een van de personages, wie? Zou het Pjotr kunnen zijn...? Maar op p.114, als de reizigers vertrekken, staat “... dat niet één van de zeven reizigers De Laatste Haven ooit nog terug zou zien.” De oom en de meisjes zitten echter wel in diezelfde herberg: “... hier, in deze herberg op de klif, al heette hij toen heel anders.” (p.8)
- Dit boek heeft ook een epiloog; met alleen maar nóg meer vragen... Ga je het vervolg van de zeven sleutels, “Voorbij de val” ook lezen? Je wilt toch weten hoe het afloopt?

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.